

all circumstances that are subject to proof in the criminal proceedings. It is noted that the methods of committing crimes in the field of official activity are often, along with the forensic ones, of an independent criminal-law meaning, since they require a separate qualification. That is, it refers to the totality (complex) of methods or, as it is also called in forensic literature, technological (criminal) operation, technology of criminal activity, etc. Attention is paid to the crimes in the field of official activity in the overwhelming majority are made through a complex of behavioral acts having a separate criminal-legal qualification – criminal technologies in the field of service activity. The author proposed to understand the criminal technologies in the field of service activity as a system of interconnected and interdependent punitive acts aimed at achieving a single goal. Such technologies are inherent in the use of primarily the status (true or assigned) of an official and his mandate. Taking into account the analysis of investigative and judicial practice in the field of crime investigation in the field of service activity, it is proposed to distinguish such criminal technologies in the sphere of official activity as technology of theft committed using the official position; technology of taking ownership of someone else's property by deception; enrichment technologies in the field of official activity; technologies of other crimes committed in the sphere of official activity.

Keywords: criminal technology, pre-trial investigation, crimes in the sphere of official activity, criminalistics characteristics, criminalistics methods of investigation.

УДК 343.71

О. І. Савка,
М. В. Стащак

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ВБИВСТВ НА ЗАМОВЛЕННЯ

Статтю присвячено висвітленню оперативно-розшукової характеристики вбивства на замовлення. Проаналізовано чинне законодавство та емпіричний матеріал. Констатовано, що сучасна оперативно-розшукова характеристика вбивств на замовлення охоплює багато різних спеціальних ознак, починаючи від місця, часу та способу їх вчинення й закінчуючи наявністю типових ознак жертв таких злочинів, замовників і виконавців. Проте здебільшого саме залежно від особи потерпілого та передбачуваної мети вчинення вбивства на замовлення, будуть також залежати й інші ознаки.

Ключові слова: оперативно-розшукова характеристика, вбивство на замовлення, оперативно-розшукова протидія.

Постановка проблеми. Побудова правової держави передбачає всебічну охорону широкого кола особистих прав та інтересів громадян України. Зокрема, Конституцією України визначається, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека є найвищою соціальною цінністю в Україні [1]. Водночас у ст. 27 Основного Закону держави підкреслюється, що кожна людина має невід'ємне право на життя й ніхто не може свавільно людину позбавити його. Кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань. На захисті особи, її прав та інтересів стоять і правоохоронні органи [1]. Однак попри їхні зусилля в напрямі протидії тяжким та особливо тяжким злочинам, істотного зменшення кількості вчинених вбивств не прослідковується. Натомість, останніми роками все більшого розповсюдження набирає таке

антисоціальне явище, як учинення вбивств на замовлення. До того ж учинення вказаних злочинів супроводжується не тільки значним суспільним резонансом, але й високою вірогідністю загибелі або травмування інших, окрім жертви, осіб, адже все частіше вбивства на замовлення вчиняються з використанням вогнепальної зброї та вибухових речовин. З огляду на це працівники правоохоронних органів намагаються працювати на превенцію таких злочинних дій, використовуючи весь арсенал оперативно-розшукових і негласних слідчих (розшукових) дій, найефективніша з яких – імітація вчинення злочину. Проте практика свідчить, що для ефективного проведення такої дії уповноважені працівники правоохоронних дій повинні належно володіти оперативно-розшуковою характеристикою вбивства на замовлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Найтяжким і найбільш резонансним серед злочинів проти особи є вбивство. З огляду на це не дивно, що в різних сферах юридичної науки дослідженню певних аспектів вбивства на замовлення присвячено значну кількість праць. Зокрема, протидію різними способами вбивств на замовлення розглядалася вчені в галузі криміналістики (Р. С. Белкін, В. П. Бахін, О. І. Бородулін, Л. В. Бертовський, В. Ф. Глазирін, В. Я. Горбачевський, В. О. Коновалова, М. Ф. Козуб, І. М. Колошко, М. В. Костенко, М. І. Мельник, В. В. Матвійчук, О. П. Снігерьев, М. О. Селіванов, І. В. Сервецький, М. І. Слінько, Б. П. Тимошенко, А. О. Шульга, В. Ю. Шепітько та ін.), оперативно-розшукову діяльність (В. М. Бабакін, А. В. Бабяк, О. М. Бандурка, О. Ф. Долженков, Д. Й. Никифорчук, В. В. Шендрик та ін.). Проте зауважимо, що сучасна оперативно-розшукова характеристика вбивства на замовлення здебільшого ще не висвітлена.

Формування цілей. Метою статті є визначення оперативно-розшукової характеристики вбивства на замовлення.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні серед науковців немає єдиної концепції з теоретичних питань оперативно-розшукової характеристики. Дискусії тривають переважно щодо змісту загального поняття, визначення кількісного та якісного складу елементів, місця оперативно-розшукової характеристики злочинів у межах теорії оперативно-розшукової діяльності тощо. Зазначена теорія досліджує ті аспекти злочинності, інформація про які потрібна для науково обґрунтованих та ефективних заходів організації й тактики застосування оперативно-розшукових сил, засобів і заходів щодо протидії злочинності, тому оперативно-розшукова характеристика повинна органічно містити в собі результати аналізу злочинів з позиції інших юридичних наук [2]. Відзначимо, що теорія оперативно-розшукової діяльності визначає певні елементи оперативно-розшукової характеристики. Важливість вивчення окремих їх критеріїв зумовлена тим, що кожний склад злочину має певні особливості, що визначають тактику дій оперативних працівників під час пошуку ознак злочину та їх фіксування.

Науковець В. І. Василичук, розглядаючи питання, пов'язані з визначенням оперативно-розшукової характеристики злочинів, виділив такі складові:

– поняття злочинів, учинених у бюджетній сфері;

- ознаки складу злочину;
- кваліфікуючі ознаки;
- особливості юридичної оцінки та кваліфікації злочину [3, с. 127].

Проте, на наш погляд, визначення лише окреслених складових не надасть повної оперативно-розшукової характеристики вбивств на замовлення, оскільки названі елементи належать винятково до кримінально-правової характеристики відповідно до аналізу емпіричного матеріалу, для нас же водночас представлятимуть інтерес ще й відомості, що входять до складу кримінологічної та криміналістичної характеристик.

З огляду на це визначимо основні положення кримінально-правової, кримінологічної та криміналістичної характеристик, які становлять інтерес для оперативно-розшукової характеристики вбивств на замовлення.

На погляд теоретиків кримінального права, убивство – це умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині, а вчинення його на замовлення є обтяжуючою ознакою, що тягне за собою відповідальність у вигляді позбавлення волі від десяти до п'ятнадцяти років, або довічного ув'язнення [4].

Об'єктом злочину є життя особи. Об'єктивна сторона злочину характеризується: 1) діянням – посяганням на життя іншої особи; 2) наслідками у вигляді фізіологічної смерті потерпілого; 3) причинним зв'язком між вказаними діянням і наслідком. Суб'єктом злочину є осудна особа, яка на момент вчинення злочину досягла 14-річного віку. Суб'єктивна сторона умисного вбивства характеризується виною у формі умислу [4].

На нашу думку, більш детального аналізу потребують два аспекти кримінально-правової характеристики вбивства на замовлення, зокрема:

1) помилка в особі потерпілого за загальним правилом не впливає на кваліфікацію вчиненого. Водночас, якщо винний прагнув позбавити життя особу, яка виступає потерпілим від іншого злочину (наприклад, злочину, передбаченого ст. 348), а помилково позбавляє життя іншу людину, яка не є потерпілим від такого злочину, його дії треба кваліфікувати за ст. 15 і відповідною статтею Особливої частини КК, що передбачає відповідальність за посягання на такого спеціального потерпілого, а також за відповідною частиною (пунктом ч. 2) ст. 115 [5];

2) умисним вбивством, учиненим на замовлення (п. 11 ч. 2 ст. 115 КК України), є умисне позбавлення життя потерпілого, здійснене особою (виконавцем) за дорученням іншої особи (замовника). Таке доручення може мати форму наказу, розпорядження, а також угоди, відповідно до якої виконавець зобов'язується позбавити потерпілого життя, а замовник – учинити або не вчинити в інтересах виконавця певні дії матеріального чи нематеріального характеру. В останньому випадку умисне вбивство кваліфікується за п. 1 ч. 2 ст. 115 КК України незалежно від того, коли було вчинено обіцяні виконавцеві дії матеріального чи нематеріального характеру – до чи після вбивства, виконав чи не виконав їх замовник, збирався він це робити чи ні. Під діями матеріального характеру слід, зокрема, розуміти такі: сплату виконавцеві винагороди за вчинення вбивства, передачу чи збереження прав на майно, звільнення від майнових

зобов'язань тощо, а під діями нематеріального характеру – будь-які дії, учинення чи не вчинення яких безпосередньо не пов'язане з матеріальними інтересами виконавця вбивства (наприклад, допомога в працевлаштуванні, вирішенні певних життєвих проблем, звільнення від кримінальної відповідальності, залучення до вчинення інших злочинів, якщо цього бажає виконавець, тощо) [5].

Замовник умисного вбивства залежно від конкретних обставин справи є або підбурювачем, або організатором (якщо він не є співвиконавцем цього вбивства) і його дії треба кваліфікувати за ч. 3 або ч. 4 ст. 27 і п. 11 ч. 2 ст. 115 КК України. Дії замовника умисного вбивства, який був співвиконавцем цього злочину, кваліфікуються за п. п. 11, 12 ч. 2 ст. 115 КК України як умисне вбивство, учинене на замовлення за попередньою змовою групою осіб, а за наявності підстав – і за іншими пунктами цієї статті. Якщо ж замовник умисного вбивства, який не є співвиконавцем убивства, керується корисливими, а виконавець – якимось іншими мотивами, дії замовника потрібно кваліфікувати за ч. 3 чи ч. 4 ст. 27 і п. 6 та п. 11 ч. 2 ст. 115 КК України. Крім того, п.11 ч. 2 ст. 115 КК України не може застосовуватись, коли замовлено не умисне вбивство, а будь-який інший насильницький злочин [5]. Якщо, наприклад, замовник доручив виконавцеві заподіяти потерпілому тілесні ушкодження, а виконавець умисно вбив потерпілого, то замовник підлягає кримінальній відповідальності за співучасть у злочині, який він організував або до вчинення якого підбурював, а виконавець – за умисне вбивство.

У випадках, коли виконавець взяв на себе обов'язок позбавити потерпілого життя, але з незалежних від його волі причин умисел на вбивство до кінця не реалізував, дії замовника залежно від конкретних обставин справи повинні розглядатися як співучасть у готуванні до умисного вбивства на замовлення чи в замаху на вчинення цього злочину й кваліфікуватися за відповідними частинами ст.ст. 27, 14 (15) і п. 11 ч. 2 ст. 115 КК України [5].

Що ж до відомостей, які входять до складу кримінологічної та криміналістичної характеристик та є важливими при визначенні оперативно-розшукової характеристики вбивства на замовлення, то зазначимо, що це відомості стосовно особи злочинця, потерпілої особи, типових місць, способів і знарядь їх учинення.

Водночас аналіз емпіричного матеріалу показав, що вбивство на замовлення має специфічний механізм організації та вчинення, нерідко характеризується відсутністю безпосередніх зв'язків між замовником (організатором) і виконавцем злочину, попередніх стосунків між найманим злочинцем (кілером) і жертвою (вони не знайомі один з одним, не мають спільних інтересів, убивця не зацікавлений особисто в смерті тієї або іншої особи, а має здебільшого корисливий мотив). Загалом можна констатувати, що саме від рівня підготовленості особи – кілера залежать й інші обставини вчинення вбивства на замовлення.

Зауважимо, що практика свідчить про досить велику різноманітність способу вчинення вбивства на замовлення: починаючи від імітації нещасного випадку до відкритого, зухвалого нападу на жертву, що становить небезпеку й для сторонніх осіб (відкрита перестрілка в людних місцях, використання вибухівки, гранат, вогнепальної зброї, гранатометів). Також можуть використовуватися спеціальні знання та навички кілера (снайперський постріл в життєво важливі органи). До прикладу, розповсюдженим є вчинення вбивства на замовлення у спосіб зникання особи безвісти (утоплення трупів з прив'язаними вантажами, уторування в асфальт, розчинення в кислоті тощо). Тобто, вбивства на замовлення слід шукати в статистиці нещасних випадків, автокатастроф на кшталт «п'яний за кермом», побутових ушкоджень електрострумом, серцевих нападів тощо.

Водночас треба враховувати, що спосіб учинення такого вбивства безпосередньо залежить від особи майбутньої жертви, замовника та вмінь кілера. Безсумнівно, що при реалізації способу вчинення злочину важливу роль відіграють дії з його підготовки, що потребують багато часу й пов'язані з пошуком убивці, вивченням жертви, обранням знаряддя злочину, розробкою сценарію вбивства (кілер або замовник хронометрує «життєвий графік» жертви, перевіряє, де і з ким він проживає, чим займається, з ким зустрічається, розпорядок дня, наявність охорони тощо).

Вибір способу вчинення вбивства на замовлення також може бути обумовлений і вибором знаряддя злочину, оскільки під час його вчинення застосовують вогнепальну зброю, радіокеровані чи контактні вибухові пристрої, гранатомети, гранати тощо. До того ж вогнепальна зброя оснащується глушниками, оптичними або лазерними прицілами, приладами нічного бачення. Тобто, при вчиненні вбивства на замовлення речі господарсько-побутового призначення як знаряддя вбивства майже не використовуються.

Загалом зауважимо, що спосіб учинення вбивства на замовлення доволі часто є основоположним для подальших злочинних дій, зокрема вибору місця та часу вчинення вбивства на замовлення.

Убивства на замовлення вчиняються або в раніше запланованому місці або заздалегідь не визначеному. У першому випадку до місць учинення вбивства на замовлення здебільшого належать місця проживання жертви (сходові площадки в під'їзді жертви, кабіни ліфтів, територія поблизу будинку чи під'їзду), узбіччя дороги, приміщення офісів або розважальних закладів, прилегла до них територія (найчастіше використовується при застосуванні вибухових пристроїв). У другому випадку місцем учинення вбивства на замовлення є те місце, де спрацьовує вибухова речовина, або інше приладдя (скажімо, якщо використовується валіза-пастка, наповнена вибухівкою).

Крім того, зазначимо, що вбивства на замовлення також характеризуються й специфічним часом їх учинення. Зазвичай це ранковий час, рідше – вечірній. Це пов'язано з чіткою регламентацією робочого дня жертви й системою часових інтервалів виходу з дому.

Зауважимо, що вбивства на замовлення також характеризуються й діяльністю щодо приховування самого факту вбивства на замовлення. Зокрема, за потреби приховування факту такого вбивства замовник або кілер розробляють шляхи такої діяльності: місце приховування трупу, знаряддя вбивства тощо. До речі, майже не буває випадків приховування трупів керівників великих підприємств, фінансово-кредитних установ, «авторитетів» злочинного світу, тобто здебільшого злочинець залишає труп на місці скоєння злочину, також залишає зброю на місці події або під час втечі, однак деякі замовники позбавляються й самих виконавців убивства (або посередників).

З огляду на зазначене можна дійти висновку, що спосіб, час та місце вчинення вбивства на замовлення безпосередньо залежать від таких факторів, як потерпіла особа, особа замовника та особа виконавця (кілера).

Що ж стосується потерпілої особи, то аналіз емпіричного матеріалу показав, що жертвою такого злочину здебільшого стають особи через виконання або не виконання ними певних дій. Зокрема, жертву вбивають зазвичай не за зроблене, а за те, що вона могла б зробити, або вона реально заважає здійсненню планів замовника вбивства. Це може стосуватися сфери політики, бізнесу, кримінального впливу, особистих взаємин тощо.

Отже, доходимо висновку, що до типових потерпілих осіб убивства на замовлення належать: особи, які займають керівні посади в бізнесі (президенти акціонерних товариств, керівники фінансово-кредитних установ, директори великих торговельних або інших комплексів); представники вищих органів державної влади та управління; працівники правоохоронних і правозастосовних органів (прокуратури, МВС, СБ, судів тощо); лідери й члени злочинних угруповань.

Водночас, що стосується суб'єктів учинення вбивства на замовлення, то зауважимо, що суб'єктний склад такого злочину є доволі складним: замовник-виконавець або замовник-посередник (декілька посередників) – виконавець [6, с. 162]. Загалом практика свідчить, що як замовники виступають комерційні партнери – бізнесмени, корумповані посадові особи, «авторитети» злочинного світу. Посередник у вбивстві на замовлення шукає конкретного виконавця, є сполучною ланкою між замовником і виконавцем. Посередниками можуть бути особи з оточення організатора, підпорядковані йому по службі, члени злочинних угруповань тощо. Крім того, посередник – це додатковий засіб захисту замовника. Ні виконавець, ні замовник не знають один одного, а для того, щоб обірвати нитку, треба лише знищити посередника.

Виконавців убивства умовно можна поділити на три типи: особа, яка здійснює такі злочини як професіонал протягом дуже тривалого часу та має спеціальну підготовку або знання (кілери-професіонали); особа, яка вже вчинювала такі злочини, проте не має спеціальних знань або підготовки (кілер-початківць); випадкова особа.

Що ж до першої категорії, то вона становить окрему категорію всіх суб'єктів убивства загалом, оскільки вони вчиняють убивства на замовлення

на професійному рівні, мають спеціальні навички та знання з різних сфер медицини, військової справи та інших наук, використовуючи їх для вчинення вбивства. Таких осіб прийнято називати кілерами. Загалом, у перекладі «кілер» з англійської мови означає «убивця» [7]. На сьогодні в кримінальному середовищі така злочинна спеціалізація є однією з найбільш престижних і високооплачуваних. Такі особи вчиняють убивство лише тоді, коли відчують майже повну гарантію власної безпеки. Вони мають досить професійні навички в «мистецтві» убивати людей, застосовуючи сучасну техніку спостереження й радіозв'язку, уживаючи заходів з підготовки вбивства, розробляючи надійну легенду свого життя (ніхто й ніколи не повинен запідозрити в ньому вбивцю, а тому намагається бути неяскавим, непомітним, уміє «розчинятися» в натовпі). До речі, такі злочинці практикують учинювати злочин на «гастролях» – професійного кілера нерідко запрошують з іншого регіону або далекого зарубіжжя, з країн СНД.

Окремо зауважимо, що наймані вбивці-професіонали діляться на кілерів-одинаків, які виконують замовлення час від часу, і кілерів, які перебувають на постійному утриманні певного злочинного угруповання. Такі кілери мають спеціальну підготовку, займаються спортом, стрільбою, постійно підтримують форму. Вони здійснюють убивства групою по два-три чоловіки.

Для виконання вбивств на замовлення можуть бути завербовані колишні військовослужбовці, які мають досвід ведення міжнародних війн, працівники МВС, Служби безпеки, охоронних підрозділів, майстри спорту (снайпери, сапери, біатлоністи). Останнім часом злочинці роблять спроби змінити типовий зразок убивці, а також у скоєнні вбивств на замовлення з'явилися нові тенденції – до таких убивств стали залучати жінок.

Що стосується осіб, які вже вчинили вбивство, проте не мають спеціальних знань або навичок, то до них належать колишні бійці військових формувань, а також організованих злочинних груп. Вказані особи здебільшого самостійно розповсюджують про себе інформацію компрометуючого характеру в злочинному середовищі, хизуються вчиненими злочинами. Злочини, скоєні такими особами, переважно носять цинічний, зухвалий характер.

Випадкові особи стають виконавцями вбивств на замовлення у двох випадках: через власне бажання збагатися або через погрозу застосування насильства. Зокрема, перші особи добровільно пропонують вчинення вбивства, їхні послуги характеризуються низькою вартістю, до того ж їх використання не дає жодних гарантій і не позбавлене помилок: дилетант може вбити не ту людину, тільки поранити жертву, залишити докази причетності. До другої категорії входять особи, які через певні життєві ситуації є залежними від інших осіб та в спосіб вчинення вбивства на замовлення вирішують власні питання (через картярські борги тощо).

Висновки. Підсумовуючи наведене, можна дійти висновку, що сучасна оперативно-розшукова характеристика вбивств на замовлення охоплює багато різних спеціальних ознак, починаючи від місця, часу та способу їх вчинення й закінчуючи наявністю типових ознак жертв таких злочинів,

замовників і виконавців. Проте здебільшого залежно від особи потерпілого та мети, що планується досягнути вчиненням вбивства на замовлення, будуть безпосередньо визначатися й інші ознаки.

Використані джерела:

1. Конституція України: Закон України від 26 червн. 1996 р. URL : http://www.gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_№/webproc4_1?id. (Дата звернення 08.05.2018).
2. Матвієнко В. П. Оперативно-розшукова характеристика злочинів у бюджетній сфері: теорія та практика. *Науковий вісник НАВСУ*. 2015. № 4 (97). URL : <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/539/1/8.pdf> (Дата звернення 08.05.2018).
3. Василичук В. І. Організаційно-правові та тактичні засади оперативно-розшукової профілактики злочинів у бюджетній сфері : навч. посіб. Київ : Заграй, 2012. 210 с.
4. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. *Офіційний вісник України*. 2001. № 21. Ст. 920. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (Дата звернення 08.05.2018).
5. Коментар до статті 115. Умисне вбивство. URL: <http://yurist-online.com/ukr/uslugi/yuristam/kodeks/024/113.php> (Дата звернення 08.05.2018).
6. Попович О. В. Особа злочинця як об'єкт філософсько-правового дослідження. *Митна справа*. 2012. №2(80). С.159-165.
7. Кембриджский англо-русский словарь : URL : <https://dictionary.cambridge.org/ru/.../killer>. (Дата звернення 08.05.2018).

Стаття надійшла до редколегії 08.05.2018

Савка А. И., Стащак Н. В. Оперативно-розыскная характеристика заказного убийства

Статья посвящена освещению оперативно-розыскной характеристики заказного убийства. Анализируется действующее законодательство и эмпирический материал. Подводя итоги проведенного исследования констатировано, что современная оперативно-розыскная характеристика заказных убийств включает в себя много различных специализированных признаков, начиная от места, времени и способа их совершения и заканчивая наличием типичных признаков жертв таких преступлений, заказчиков и исполнителей. Однако, в большинстве случаев именно в зависимости от личности потерпевшего и цели, которую планируется достичь совершением убийства на заказ, будут прямо пропорционально зависеть и другие признаки.

Ключевые слова: оперативно-розыскная характеристика, заказное убийство, оперативно-розыскное противодействие.

Savka O., Staschak M. Operatively-search Characteristic of Murders on an Order

The article is devoted to the coverage of the operational-search characteristics of the murder on the order. In particular, the main aspects of criminal law, criminological, psychological and forensic characteristics are given. Thus, from the point of view of criminal law, the author analyzes the current legislation, in particular, the provisions of the Criminal Code of Ukraine are set forth, the problem aspects of the legal qualification of assassination are determined and the typical errors of such qualification of investigators' practitioners.

As for the information that is part of the criminological and forensic characteristics and is important in determining the operational-search characteristics of the murder on request, it is indicated that this information is about the person of the offender, victim, typical places, methods and means of their commission. At the same time, it is determined that, as a result of the analysis of empirical material, the commission of murder has a specific mechanism of organization and commissioning, it is often characterized by the absence of direct links between the client (the organizer) and the perpetrator of the crime, the previous relationship between the hired criminal (killer) and the victim (they not familiar with each other, have no common interests, the killer is not personally interested in the death of a person, and in most cases, mercenary motive). At the same time, it was stated that depending on the level of preparedness of the person-killer, other circumstances of the commission of the murder depend on the order. Taking into account the aforesaid the author distinguishes the characteristic signs of the victim, the person of the offender, the methods of committing the crime, place and time.

As the results of the study, it was stated that the current operational-search characteristics of murders to order includes many different specialized traits, ranging from place, time, and manner of their commission to typical signs of victims of such crimes, customers and performers. However, in most cases, depending on the person's victim and the target that is planned to reach, the commission of the assassination will be directly proportional to other attributes.

Keywords: operative-search characteristics, killing to order, operational-search counteraction.

УДК 343.123.12 (477)

В. І. Ткаченко

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ПРОФІЛАКТИКА КОНТРАБАНДИ НАРКОТИКІВ

У статті проведено комплексне дослідження оперативно-розшукової профілактики контрабанди наркотиків. Визначено її місце в системі оперативно-розшукової протидії контрабанді наркотиків. Адаптовано результати досліджень учених щодо ознак і сутності оперативно-розшукової профілактики злочинів щодо контрабанди наркотиків. Розглянуто основні елементи системи оперативно-розшукової профілактики контрабанди наркотиків. Охарактеризовано критерії результативності проведених профілактичних заходів.

Ключові слова: оперативно-розшукова профілактика, оперативно-розшукова протидія, контрабанда наркотиків, наркотики.

Постановка проблеми. Розкриття змісту та механізму оперативно-розшукової профілактики контрабанди наркотиків потребує ретельного дослідження. Це обумовлено тим, що від обсягу знань оперативних працівників про механізм та систему оперативно-розшукової профілактики залежить ефективність попередження контрабанди наркотиків на етапі виношування злочинних намірів або вчинення відповідних підготовчих дій.

На сьогодні дослідження системи оперативно-розшукової профілактики контрабанди наркотиків мають фрагментарний характер і потребують більш ретельного аналізу й комплексного підходу. Отже, актуальність питання безперечна.